

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע נוספות**

448

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תְּהִיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם"

גדלות אמיתית מהי?

מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

זה ליהנות ממנו וגוזל את כל העולם שאומר שלי הוא. אבל המברך מודה ש; "לֹא הֶאֱכַרְךָ וּמְלוֹאָה" (תהלים' כד א) אלא שבטובו וחסדו נתן לו ליהנות מהעולם ומלואו, ידיעה זו קדושה היא! כולם בנים לה' וארוחת תמיד נתנת להם מאת המלך דבר יום ביומו 'ואין אדם נוגע במוכן לחברו' (יומא' לח:). המקיים ציווי לא תגנבו בהכרה זו, מחדירה בו המצוה הן חשיבות והן פרישות, במלוא משמעותה של; 'אשר קדשנו במצוותיו'.

יש לקדושה עוד מובן בנוסף לחשיבות ולפרישות והיא; ההכנה כמ"ש; "הַתְּקַדְּשׁוּ לְמִקְרָא" (במדבר' יא יח) ותרגומו; 'אזדמנו' וכן פירש"י; 'הזמינו עצמכם'. ושלוש המשמעויות הן בכלל המצוה; שיש לנו להיות פרושים מן העולם, נבדלים ממש בלא שום שייכות כמו שהשכל נבדל מהחומר, "קְדוּשִׁים תְּהִיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי", מה הוא פרוש ונבדל אף אתה כן, אבל פרישות זו אינה משום שאי אתה ראוי ליהנות מן העולם, אלא להפך מתוך חשיבותך ומעלתך אין זה לפי כבודך לרדת לשפל החמירות ולטמא את קדושתך ופרישות זו תביא לכך שתהיה מוכן תמיד לדבקות בה', שהיא ההתעלות האמיתית.

נשאלת השאלה; כיצד מתחנכים לקדושה? על ידי קיום המצוות באים

המשך בעמ' 2 <<<

אדם מכפר עליו כמזבח' (ברכות' נה.). ויאכלו בתכלית הנקיות וינקו את הידים בשמן מבושם. 'ובימי חז"ל היו רגילים להביא לפניהם אחר אכילה אבקת רוכלים על האש לריח טוב ומברכים עליו בורא עצי בשמים' (רש"י שם מב:). כמנהג המלכים ואחד מברך עליו לכולם לדעת שלפני ה' הם יושבים ואוכלים ומתענגים ברצון ה'.

כל איש יהודי מחוייב להרגיש עצמו חשוב כבן מלך ומחמת הכרת רוממות זו יקפיד בגדרי הפרישות והקדושה. עיון במנהגי הקדושה שאנו מוצאים בפרשתנו ובכל התורה כולה, ישרישו בנו הרגשת חשיבותנו ויקרתנו לפני המקום ב"ה, אנו מברכים על המצוות; 'אשר קדשנו במצוותיו' והן אמנם משרישות בנו קדושה וחשיבות, לדוגמא; את הלאו של; "לֹא תִגְנְבוּ" (ויקרא' יט יא) 'בגניבת ממון' ('סנהדרין' פו.). אם האדם אינו גונב מפני יושר טבעו עדיין אינו קדוש בקדושת המצוות, אבל אם הוא מתבונן בעומק הציווי, יראה שיש לו לפרוש מממון חברו מפני מעלת קדושתו וקדושת חברו, ששניהם בנים למקום וסמוכים על שלחנו.

כל מה שיש לאדם הריהו מתנה שלוחה אליו מאביו; 'כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו גוזל את אביו זה הקב"ה' (ברכות' לה:). שאינו מכיר בכך שהקב"ה נתן לו פרי

הקדושה עניינה הוא פרישות, כפירש"י; "קְדוּשִׁים תְּהִיוּ", פרושים תהיו'. ועי"ש ברמב"ן. אבל לקדושה יש משמעות נוספת שפירושה הוא; חשיבות וכמ"ש; "קְדוּשָׁתוֹ... קְדוֹשׁ יְהִי לְךָ" (ויקרא' כא ח) ודרשוהו חז"ל; 'לפתוח ראשון ולברך ראשון וליטול מנה יפה ראשון' (גיטין' נט:). שזהו ענין של חשיבות. ושתי המשמעויות שלובות זו בזו; כי קדושת הפרישות נגזרת ויוצאת מתוך הרגשת החשיבות!

כדי להבין זאת נראה מה שדרשו בגמרא; "וְהַתְּקַדְּשִׁים וְהִיָּיתֶם קְדוּשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי" (ויקרא' יא) "וְהַתְּקַדְּשִׁים", אלו מים ראשונים. "וְהִיָּיתֶם קְדוּשִׁים", אלו מים אחרונים. "כִּי קְדוֹשׁ", זה שמן טוב' (ברכות' נג:). פירש"י; 'שהיו רגילין להביא בסוף הסעודה לסוך אחר הסעודה את הידים אחר מים אחרונים להעביר את זוהמתן והיו בו בשמים'. ופירש רבנו יונה ז"ל; 'שיש בהם קדושה שמעביר הזוהמא מעל ידם, קדושה זו לשון חשיבות היא' (על הרי"ף 'ברכות' מ.).

יש לנו לראות כאן חינוך נפלא לכל העם; שיהיו חשובים בעיני עצמם, שאכילתם תהיה כבני מלכים על שלחן מלכים, "לֹאֲכַל לֶחֶם... לִפְנֵי הָאֱלֹהִים" ('שמות' יח יב) "זֶה הַשֵּׁלֶטֶן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'" ('יחזקאל' מא כב) 'שולחנו של

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

>>> המשך מעמ' 1

לקדושה, כמו שאנו אומרים בברכת המצות; 'אשר קדשנו במצוותיו' וכן אמרו במדרש; **"והייתם קדשים"** ('ויקרא' יא מד) **בזמן שאתם עושים את המצוות אתם מקודשים, פרשתם מן המצוות, נעשיתם מחוללים** ('במד"ר' יז ו). כיצד מתקדשים על ידי המצוות? בכך שמתבוננים למשמעותם ועומקן, כי בכל מצוה גלום חינוך לקדושה והעוסק בתורה ומבין את עומק המצוה, עומד על קדושתה ומתעלה על ידה בקדושה, כפי שעמדנו על עומק הקדושה שמקנה מצות נטילת ידים. **ובכך נבין גם מה שאמרו; 'א"ר אבהו: "כל האוכל פת בלא ניגוב ידים כאלו אכל לחם טמא"'** ('סוטה' ד:). **'האוכל פת בלא ניגוב דבר מאוס הוא וחשוב כטומאה'** (רש"י). ומה השייכות של מיאוס לטומאה? **אלא;** שהמנגב ידיו ואוכל בנקיות מרגיש בחשיבותו כבן מלך ויודע שאוכל הוא ממה שאביו שבשמים שיגר לו, שולחנו כמזבח והוא ככהן משרת והריהו מתעלה בקדושה, אבל אם מקיים מצות נטילת ידים אלא שאינו מנגב, אות היא שלא עמד על החשיבות שהנטילה מקנה וככל שחסר בידיעת החשיבות כן יחסר בקניית הפרישות והקדושה ונמצא נוטה לצד המיאוס והטומאה.

המצוה הראשונה שהקב"ה הסמיך לקדושה היא; 'איש אמו וְאָבִיו תִּירָאוּ' ('ויקרא' יט ג). **ולכאורה;** מה שייכותה לקדושת בני ישראל בדוקא והרי גם הגויים מקיימים אותה? **'כששמעו אומות העולם; "פָּגַד אֶת אֲבִיךָ"** ('שמות' כ יב) **חזרו והודו למאמרות הראשונות** ('קידושין' לא). **והביאו שם דוגמא לכבוד אב; מגוי אשקלוני דמא בן נתינה? אבל כשנתבונן בדבר נראה; שיש שני גדרים בכבוד הורים; כל מה שעשה דמא בן נתינה היה שלא לצער את הוריו, שלא העיר את אביו ושלא הכלים את אמו שזרקה ארנקו לים.**

אבל אנו מצווים על גדרי כבוד שעל ידם נתקדש אנו עם בני ביתנו; אנו מעוררים תמיד לקיים הלכה אחת ממצוה זו שאין בה כל טורח וכמעט אין מי שיקיימנה ככתבה והיא; **ההלכה לעמוד מפני האב והאם מלוא קומתו כמלוא עיניו, אמנם סומכים על זה שהם מוחלים על כבודם, בכך אמנם אין עוברים על המצוה, אבל ודאי שאין מתקדשים בה, שהרי אין לשער כמה חשיבות מקנים לאב ולאם כאשר הם נכנסים לחזר וכולם עומדים בפניהם והבנים מרגישים בחשיבות ובכבוד האבות.**

וכשנתבונן בדבר נראה; שאנו חייבים בכבוד הורנו הרבה יותר מציווי הכתוב, **שהרי המצוה היא;** לכבד את אביו ואמו

שהביאוהו לעוה"ז אף אם נתגדל על ידי אחרים, על אחת כמה וכמה שהוריו טפלו בו כאשר ישא האומן את היונק, באהבה ובהקרה. **ועל כך אמרו חז"ל; 'כל הפותח פתחו לחברו חייב בכבודו יותר מאביו ואמו'** ('שמו"ר' ד ב).

שלישית; שהם למדוהו חכמה ותורה והרי הם רבותיו שהביאוהו לחיי העוה"ב וחובת הכרת הטוב עבור זה גדולה מהכרת הטובה על ההבאה לחיי העוה"ז ('ב"מ' לג). על כן יש לנו ללמוד מוסר שנלך אחר קדושת השכל ונברח מתורת המלומדה ונתבונן בכל המצוות לעומקן ומשמעותן שיחדירו בלבנו את הרגשת החשיבות של בנים למקום ופרישות מהבלי העוה"ז, כדי להכנינו לדבקות וקבלת עול מלכות שמים שלמה. ('לקט שיחות מוסר').

"ויאמר משה אל העם אל תיראו פי לבצבור נסות אתכם בא האלקים" ('שמות' כ יז).

עולמנו הוא עולם הערכים, אין לך דבר בעולם שאין לו ערך, ערך; הוא ענין מוגדר המתבטא במחירו של הדבר, כל אומן וכל סוחר מקבל כסף תמורת סחורתו, גם למלאכתו של האדם יש ערך המתבטא בשכר שמשלמים עבורה, בודאי גם לרוחניות וקדושה יש ערך, אך אי אפשר לבטאו בתשלום כספי. במה מתבטא הערך? בכבוד שרוחשים לו.

כבוד; הוא היצירה של הנהגה מכובדת שכמעט אינה נתפסת בחיובים ואיסורים ובכל זאת החומרה שלה ברורה, כי; **'האוכל בשוק דומה לכלב ופסול לעדות'** ('קדושין' מ:). **'מפני שאינו מקפיד על כבוד עצמו'** (רש"י) **'האוכל בשוק'** אינו עובר על שום איסור, אבל אין לו עדינות הנפש וזהו פסול ממש, הרי עדינות נפשית יוצרת הנהגה של נכבדות ומהו מקור עדינות זאת? **הוי אומר;** ידיעת האדם שמקנן בקרבו צלם אלוקים קדוש, שהבורא נפח באפו נשמת חיים וחכמת לב וטובת שכל, להכירו וליראה מפניו ולמשול בגוף ובכל תולדותיו, ידיעה והכרה זאת מעוררת עדינות בנפש.

חז"ל אומרים; 'העוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה, שנא; "וממַתְּנָה נְתַלְיָאֵל וּמְנַתְּלִיָאֵל בְּמֹת" ('במדבר' כא יט) ('אבות' ו ג). **נחזי אנו;** מהו מקום ההתעלות הזאת? השכל מתחדד ידיעותו מתרחבות, אך אם אינו משתנה בכל התנהגותו בעקבות תורתו עדיין אין זו התעלות **ועל כגון זה כתב החסיד יעב"ץ; 'שראינו אדם גדול בתורה שבאמת אינו חכם אלא יודע תורה'** ('אבות' ג כג) אם כן איה מקום ההתעלות באדם?

הנראה בזה בע"ה; כי מקום זה היא עדינות הנפש, אם העוסק בתורה מתעלה באמת, כל הנהגתו מבטאת עדינות ואצילות רוח וזה פשוט, הבורא ית' הוא דק על דק עד אין נבדק וכל ענינה של תוה"ק היא דקות, הררים תלויים בחוט השערה. ולכן הקרוב באמת לבורא ולתורה מתעלה בהרגשה דקה בכל עניניו והיא יוצרת הנהגה של נכבדות, מי שאין לו עדינות נפש אין לו הכלי שבו יוכל לקבל אמיתת התורה, הוא מופקע ח"ו מעליה אף שיוכל להיות יודע תורה.

אמרו; 'שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לר"ע וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם והם העמידו תורה. תנא; כולם מתו מפסח ועד עצרת' ('בימות' סב). ישיבה של עשרים וארבע אלף תלמידים נחרבה מפני שלא נהגו כבוד זה לזה. כבוד, היא המידה של עדינות בנפש, המכובד מכבד גם אחרים, אם אין עדינות אין גם עליה של אמת, קטנות היתה בתלמידים אלה ובקטנות נשאר, אף שרבים היה ר' עקיבא הגדול שבגדולים!

אסון זה אירע; 'מפסח ועד עצרת', כשחז"ל קבעו זאת במפורש כוונתם לרמז שהזמן גרם, ההארה שהאירה לישראל בעת יציאת מצרים ובעת מתן תורה חוזרת על עצמה מדי שנה בשנה, כל מה שאירע אז מתעורר תמיד שוב באותו פרק זמן, בחצות לילה של יציאת מצרים נתגלה הצלם הקדוש של האדם מישראל בכל שיעור קומתו, למחרת נעלם גילוי זה וחזרו לקטנות הקודמת, אף כיון שטעמו כבר את טעם הגדלות של הצלם הקדוש בשלמותו, התאמצו בעבודתם לזכות אליו שוב.

הרש"ז מקלם נ"ע כתב; 'כי בימים אלה קנו כל יום אחת מהמעלות שהתורה נקנית בהן, ביום המ"ח השלימו את קנין כל מ"ח המעלות וביום המ"ט עשו חזרה על כולן ביחד ובה זכו שוב לגילוי הצלם הקדוש ביום החמשים וכך ניגשו לקבלת התורה ובה נתעלו עוד בתוספת מעלה עצומה.'

סדר זה חוזר על עצמו מדי שנה בשנה, הזוכה לביל הסדר לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, מאירה גם לו הארה מעין זו שהאירה לכלל ישראל בחצות לילה של יצי"מ והיא נעלמת אחר כך, שבעת השבועות של ספירת העומר הם זמן העבודה להגיע שוב אל הארה זו והמתאמץ בזה בעבודתו בשבועות אלה, זוכה אליה שוב לקראת מתן תורתנו. כל זה הוא באדם מישראל שיש לו חוש

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

בגדלות אמיתית ומשתדל להתרומם מעל הקטנות שלו, אך אדם שאין לו לא השגה ולא חפץ בגדלות וכולו אומר קטנות, הוא משולל ח"ו מההליכה לקראת מתן תורה, במובן זה הרי הזמן שבין פסח ועצרת הוא זמן של דין, מתאמצים או לא מתאמצים להגיע לשיעור הקומה האמיתי של אדם מישראל?

'לא נהגו כבוד זה לזה', זהו הסימן המובהק לקטנות חוסר עדינות וחוסר חשיבות, מי שאינו מכבד מופקע הוא גם מנכבדות וחשיבות על עצמו, בזה נחרץ משפטם של כל עשרים וארבע אלף למות ודוקא בזמן זה בין פסח לעצרת, הרגשה בדיקות וכיסופין לרוממות זוהי המשמעות של כבוד ודוקא בזה יש לגשת לקבלת התורה, על הדקות שבתורה כבר רמזנו לעיל, שהיא מציאות של הררים התלויים בחוט השערה וזאת היא

ההערה שבתורה המביאה לידי זהירות, אך היכן מצינו שהתורה מביאה גם לידי רוממות?

בוא וראה דברי רש"י לפני עשרת הדברות ואחריהן; לפני ההתגלות הקדים הקב"ה לומר לישראל; "נא אתם תקיני לי ממלכת פהנים נגזי קדוש" (שמות' יט ו). וכתב רש"י; "פהנים", שרים כמה דאת אמר: "ובני דוד פהנים היו" (ש"ב' ח יח). "ניאמר משה אל העם אל תיכאו פי לבעבור נסות אתכם בא האלקים", רש"י; "לבעבור נסות אתכם" לגדל אתכם בעולם, שיצא לכם שם באומות שהוא בכבודו נגלה עליכם. "נסות", לשון הרמה וגדולה כמו; "הרימו נס" (ישעיה' סב) "ארים נס" (שם' מט) "ונכנס על הגבעה" (שם' ל) שהוא זקוף.

ברורה דעתו של רש"י; שכל יחיד ויחיד יהיה גדול בבחינת שר בעולם

והקב"ה בא לגדל ולרומם את הכלל ישראל, רוממות זאת היא שיעור קומה עילאי וכן היה שזכו לחרות מהאומות וממלאך המות, אלא שחטאו בעגל ואיבדו שיעור קומתם זה.

מעין רוממות זו נמצא גם היום בתורה; הניגש אליה גם הוא מתרומם בלי גבול; 'אין לך בן חורין אלא ההוגה בתורה' (כלה' ח) ו; 'כל העוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה' (אבות' ו ב) העבודה בזה להיות מכובד בעצמו ולכבד את התורה. "סלסלה ותרוממך תכבדך פי תחבקנה" (משלי' ד) סלסול הוא בכל מיני הידור וכבוד הן במחשבה הן במעשה, אין לך פחיתות כבוד התורה גדול מזה שיכול לעסוק בתורה ואינו עוסק, לכן יש לחזק את הלימוד ביותר בימים אלה שבין פסח ושבעות. (עלי שור' ב).

הכד ושיברו

החזיר האיש, ניכרים היו דברי אמת. נשא ידיו למעלה מראשו והצהיר: "חזר הכד" וחזר הכל לקדמותו. מעשה שהיה הוא ואם לא היה עצוב מעורר היה חיוך. והוא עצוב לא רק בגלל אותו מסכן אלא בגלל כל המסכנים כמוהו ורבים הם כל כך. כתוב; "אל תפנו אל האלקים נאלתי מסכה לא תעשו לכם" (ויקרא' יט ד) ופירש רש"י; "אלקלים", לשון אל, כלא הוא חשוב. "נאלתי מסכה לא תעשו לכם", תחילתן אלקלים הם ואם אתה פונה אחריהם סופך עושה אותם אלוהות". (הרב שלום מאיר וולך שליט"א) ■

משגעונו". בכל בוקר היה עובר בעל הכד הדמיוני מתחת לביתו בדרכו לבית הכנסת. עמד שם הפקח מוכן וברגע שעבר בעל הכד את חלונו הפיל מאחוריו כד חרס ענק. התנפץ הכד בקול רעש גדול והלה נבעת וניתר ואז קראו כולם: "הכד נשבר". הסתובב בעל הכד ואמר: "אבוי, אכן נשבר". הניד ראשו בצער והיתה זו הפעם הראשונה שהניד ראשו". אכן נגמל. סוף סוף הלך כבן אדם התישב כבן אדם, גחן אל האוכל ויצא ממסגר שגעונו עד שבא ילד קט וקלקל הכל. "כך הערימו עליך", לעג לו: "שברו מאחריך כד ונגמלת".

מעשה שהיה בג'רבא שהיתה קהילה של חכמים מחוכמים אבל בכל כלל יש יוצא מן הכלל וגם הוא לא טיפש מופלג היה אלא ששיגעונו לדבר אחד דבק בו; הוא החליט שנושא הוא כד חרס על ראשו והיה הולך בטפיפה שומר על שווי משקל שלא יפול הכד וישבר, מתישב בעדינות ובזהירות אוכל כשהוא זקוף מגיש את הכף לפיו באיטיות. קשים היו חייו של נושא הכד, לא נמסר לנו כיצד ישן. היה זה מקור ללעג ולשנינה, לקלס ולתמיהה ובעיקר לרחמים כי היה זה שגעון בעליל. **יום אחד אמר אחד הפקחים:** "הניחוני ואגמלהו

צחנה מבושמת

בתמרוקים... עווה העשיר פניו ומיהר לחלון לשאוף רוח וקרא בקול הנוק: "מדוע השחתת את התמרוקים היקרים בעודך מלא סיאוב וטינוף? חזור מיד לחזר האמבט ותשטוף מעליך את הזוהמה ותמרק את הלכלוך ואח"כ תתיפה אם תרצה". זהו שאמר הכתוב; "סור מקע נעשה טוב" (תהלים' לד טו) ונאמר; "כחציו הזכפו" (ישעיה' א טז). וזו כונת הכתוב; "לפני ה' תטהרו", לפני שאתם מבקשים להתקרב לה' ולהוסיף במעשים טובים, "תטהרו" ותרחצו עצמכם מהמעשים הרעים והמידות המגונות כדי שלא תהיו בכלל; 'טובל ושרץ בידו' (תענית' טז). ■

והורהו את הדרך לחזר האמבט, הביא לו בגדים נאים ופנה לטרקלינו והמתין להופעתו הנאה והנקיה של המשרת החדש. **בינתיים בחזר האמבט לא פסק העני להתפעל מכל הסובב אותו;** מהאריחים הנאים והכיוורים הממורקים. בחן בענין את הבקבוקים הקטנים שניצבו על המדפים, פתחם וריחח בהם, נחיריו התרחבו בהנאה והניחוח היה נפלא. **מיד הבין לכונת האדון;** מיהר ושפך על עצמו בקבוק אחר בקבוק על שכבות הלכלוך וגלידי הרפש. מדד את הבגדים החדשים שהתאימו לו להפליא, פתח את הדלת ופסע אל הטרקלין כשהוא מוקף עננת צחנה מבושמת, רפש מעורב

"לפני ה' תטהרו" (ויקרא' טז ל)

אומר הג"ר אברהם הכהן זצ"ל מספאקס; משל למה הדבר דומה? לעשיר שראה עני מתגולל באשפתות שדוף ומזה רעב. נכמרו רחמיו עליו ושאלו: "התאות לעמוד לפני לשרתני וכל מחסורך עלי? תהיה תחת קורת גג לראשך ואוכל לשובע ושכרך שני דינרי זהב לשבוע?" שמח העני וביקש לחבק את אדוניו. **נסוג האדון אחור בארשת סלידה כי היה העני מזוהם בגלדי רפש וחלאה ואמר לו:** "משול ברוחך ובוא עמי לביתי, היכנס לחזר הרחצה ויביאו לך בגדים כמידתך ואז תתיצב לפני". הביא את העני לביתו

פרשת 'אחרי-קדושים'

הנהגה מלכותית

"וידבר ה' אל משה... ויאמר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בקל עת אל הקדש" (ויקרא' טז ב)

'דיבור הוא בלשון קשה ואמירה לשון תחנונים' (רש"י). כאן מוצאים אנו דיבור קשה למשה ואחרי אמירה רכה ולאחר מכן צווי לדבר קשות אל אהרן בחובת זהירותו במורא מקדש. **הגאון רבי יוסף משאש זצ"ל מתלמסאן הסביר את לשונות הכתוב וענינו בסיפור מעשה מדברי ימי מלכות אוסטריה;** מעשה במלך שהיה לו יועץ סתרים והיה המלך נועץ בו בכל דבר ומטיל עליו שליחויות עדינות ומשימות אחראיות שהיה מבצען לשביעות רצונו של המלך ולהעלאת קרנו. **ראה בן המלך יורש העצר את הקירבה היתירה שנוהג אביו ביועצו וחשב; אין זה לכבוד המלכות שיהא היועץ כחבר למלך שמסתודד עמו ומאריך בדברים. ואף שהוקיר את היועץ על חכמתו ועל נאמנותו ומסירותו ופעלו סבר שהמלך חייב להטיל עליו את אימתו. לימים, מת המלך ויורש העצר עלה על כסאו, כשבא היועץ ועמד לפקודתו הטיל עליו אימה יתירה והורהו הוראתו בקצרה ומיד רמז לו שיצא מעם פניו. עלה היועץ לביתו ופניו מסגירות את יראתו. **שאלה אשתו:** "מה ארע, מדוע פניך רעות?" **אמר לה:** "זמנים חדשים הגיעו, המלך החדש החליט להטיל את מוראו, פוקד הוא בקצרה ובמילים סתומות ומשלח מעל פניו. מבין אני שמבקש הוא תואנה להתגולל עלי כבעסו. אוי לי אם אומר שלא הבנתי ואבקש הסברים, **יאמר:** "הזה היועץ החכם המתימר להבין דבר מתוך דבר?"! ואוי לי אם אעשה כהבנתי ויאמר שלא לכך התכון בדבריו". נחרדה האשה והזעיקה את אביה להתייעץ בו. שמע החותן ונרעד והבין כי כלתה הרעה אל חתנו ואסון נורא עומד להתרגש על ביתו. דמם ושקע במחשבות ולפתע קם. **שאלוהו:** "לאן אתה הולך?" **ענה:** "יש לי חבר יהודי, חכם נבון ופקח עצום, הוא ינחני בעצתו". הלך החותן אצל ידידו וסח לו את הצרה שהתרגשה על חתנו. **שמע החכם ואמר:** "העצה פשוטה וישועה מובטחת". "מה היא?" **נדרך החותן.** "פשוט עד מאד", **אמר החכם:** "הוציאו קול כי יועץ המלך בא לפני המלך החדש והוא הטיל עליו את**

בסעודה סיפר המלך כי מחפש הוא משנה כלבבו כאשר שלושת המשנים איכזבוהו קשות. **אמר הציר:** "אכן הגיעו לארצנו השמועות". "ומה אמרו?" **שאל המלך.** **השיב הציר:** "כל המשוחחים אמרו פה אחד כי האשמה תלויה בך". **קם המלך מכסאו וענינו ירו זיקים:** "בי?! מדוע?"! "אכן כן אדוני", **השיב הציר בשלוה:** "וזינוקך וכעסך מאשרים את הדבר. מדוע קמת ולמה תכעס? **שמע נא אדוני המלך;** החכמים אמרו כי **שלושה מלכים הם;** הארי, מלך החיות. השור, מלך הבהמות. והנשר, מלך העופות. ומדוע לא ברא ה' מלך גם לאדם שהוא מבחר הברואים כולם?! משום שכל אדם ראוי להיות מלך אם רק מוכשר הוא למלוכה". "ואם הוא בן מלכים", **הוסיף המלך.** "לא", **ענה הציר:** "רבים עלו על כס המלוכה בגלל כישוריהם וייסדו שושלות של מלכים. ורבים הם בני המלכים שאיבדו את נזריהם ואף את ראשם כי לא היו מוכשרים". **הזכיר הציר דוגמאות רבות עד שהודה המלך לדבריו ושאל:** "ומה הם הכישורים הנצרכים?" **ענה היועץ:** "שהמלך לא ינהר אחר התענוגות ויסתאב. ויאהב את שריו ואת בני עמו ויזהר בכבודם לבל ימרדו. אך אתה מעלת כבודך הולך בדרך שגויה שתיביא עליך אסון ושואה". "מה כונתך?" **שאל המלך** ולבו כבר ניחש את התשובה. "מבקש אתה להטיל אימה יתירה על שריך ודורש מהם להבין פקודות סבוכות במשפט קצר. ובאמת גם פקודות פשוטות קשה להבין מתוך בהלה וחרדה. וכי מבקש אתה לשנות את טבע האדם?"! "לא ולא", **ענה המלך:** "אבל חייב אני לשמור על כבוד המלכות, הן; **מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול"** (כתובת' יז). **חייך הציר ואמר:** "דיו לעבד שיהא כרבו, למה לא תלמד מהנהגתו של בורא העולם, מלכי ומלכך?"! "וכיצד נוהג הוא?" **תמה המלך.** **השיב הציר:** "כשנתן לנו הבורא את תורתו **כתוב:** **וידבר אל לקים את כל הדיברים האלה לאמר'** (שמות' כ א) **בתחילה;** דיבור קשה כדי להטיל עלינו את אימתו ולאחר מכן שב וחזר על הדברים בלשון רכה ובחיבה כדי להבינם ולהסבירם". "תודה לך", **אמר המלך:** "הארת את עיני". "עתה אומר לך דבר נוסף", **אמר הציר:** "חכמתו של המשנה למלך ששירת את אביך זכתה

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניזה

לתהילה ולהוקרה בכל הארצות. לא פעם שמעתי את שיבחו ממלכי ונוכחתי בה בעצמי". "אכן", אמר המלך: "גם אבי הרבה בשבחו אבל אסון קרהו, הטלתי עליו אימה יתירה וניטל כוח דיבורו". "סבורני", אמר הציר: "שאף זה פרי חכמתו". נפקחו עיני המלך ושלה לקרוא ליועץ, הסביר לו פנים ואמר לו: "גלה לי את האמת ולא תענש". הודה היועץ כי התחזה כאילם כדי להציל את עורו מגורל הבאים אחריו וסיפר כי היתה זו עת החכם היהודי. השיב המלך את משנהו למשרתו ואת החכם היהודי מינה ליועצו. **מעשה נבין את הפסוקים הפותחים את הפרשה;** שני בני אהרן התייחסו בקלות ראש אל הקודש והמקדש, נכנסו שתויי יין וחסרי בגדי כהונה והקריבו אש זרה ונענשו במיתה. ע"כ פנה הקב"ה למשה בלשון קשה ומטילה אימה לצוותו על מורא מקדש ולאח"כ שב וציווהו בלשון רכה... ('נחלת אבות' ה ב)

מכתב מה'חפץ חיים' זצ"ל בענין חינוך;

'הנה נשאל נשאלתי במקום אחד במדינה אחת הקרובה לנו (כונתו לרוסיה הקומוניסטית) היות שממשלה הוציאה צו שכל אחד מחויב למסור ילדיו מגיל שש ומעלה לבתי הספר הממלכתיים ואם ימנעו ההורים מרישום בניהם

יענשו בעונש מאסר של שנה ויותר או יגלו את בניהם למקום ידוע (לסיביר למחנה כפיה). והואיל ובתי הספר הממלכתיים הם מקומות שמפיצים בהם כפירה ומינות לכפור בה' ותורתו ולהתלוצץ מיראי ה' והמתחנכים בהם נעשים מינים וכופרים רחמנא ליצלן, על כן שאלוני; "האם מותר להורים לרשום לשם את בניהם מפני אימת המלכות"? והשבת; אף שאין בכח ההורים להתייבב נגד הממשלה החוטפת בחזקה את בניהם וגם אין להורים למי להגיש קובלנה כי כן גזירת הממשלה, אבל למסור בעצמו את בניו לחינוך של כפירה אסור מן התורה. וזהו לאו מפורש בתורה הקדושה; **"ומנרעך לא תפן להעביר למלך"** ('ויקרא' יח כא) ופירש רש"י; **"לא תפן"**, זוהי מסירתו לכופרים, שעל המסירה בעצמה הוא מזהר מן התורה. וידוע שמחויב אדם ליתן את כל ממונו שלא יעבור על איסור תורה ('שו"ע' 'או"ח' תרנו) וכן הדין בענייננו; דכפירה ומינות היא עבודה זרה ממש כמו עבודת המולך והמסירה בעצמה לאלו המפיצים כפירה ומינות שדין כמרים להם אסורה מן התורה. ותמוה לי על אותם הורים שמוסרים בעצמם את בניהם לבתי ספר המחנכים לכפירה ואינם מתחשבים בגודל העון, הלא

אם ישמעו שפלוגי המיר דתו רחמנא ליצלן, הלא יעשוהו לכלימה וקלס ובזו יבזו לו ומרחקים עצמם ממנו כמנודה ואילו ענין זה של מסירת בניהם לכפירה אינם שמים לב כלל. הלא הוא כאילו הכניסוהו לכנסיה ומסיע במו ידיו להמרת הדת של בנו כי סוף סוף נעשה כופר ומין על ידי החינוך שלהם. ואיך יכול מי שהאמונה מקנת בלבו ורוצה שגם בניו יהיו דבוקים במורשת האומה לרשום את בניו לחינוך כופר ולמסרם בידיים לתלמידי נמרוד?! כללו של דבר; על כל איש ישראל לדעת כי בתי הספר שלהם שמפיצים שם כפירה ומינות המה בתי עבודה זרה ממש וכל הכופר בה' ובתורתו הוא מין ואפיקורוס גמור. ובכל עוז רוחם ונפשם ובכל מאודם מחויבים ההורים להזהר שלא לרשום שם את בניהם אף אם יענשו על כך בעונש מאסר לכמה שנים מחויבים מן התורה לסבול זאת ושכרם לעוה"ב יהיה גדול מאוד מאוד. זהו תוקף התשובה שהשבתי ומצאתי לנחוק להודיע זה ברבים כדי לפרסם הדבר בכל כלל ישראל שאסור למסור בניו לבתי הספר המפיצים כפירה ומינות. ובשכר זה יריק ה' עליהם שפע ברכה והצלחה בכל עניניהם ויזכו לרב טוב הצפון להם. ישראל מאיר הכהן מראדין. ('ה'חפץ חיים' זצ"ל) ■

כבוד התורה

איפה שמתפלל בשבת קודש ישתדל וחיוב לדרוש על נושא זה לפקוח עינים וליעץ להיכן לפנות. כל פעולה בנידון זה תביא ברכה. 'וכל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא' ('סנהדרין' לז:)) וכל הדורות שיבואו מפעולה זו הכלי זקף לזכותו'. וכאשר פעם בעת נסיעה לרישום ילדים הפעיל הנהג קלטת שירה קרא הרב בנהמת ליבו הטהור: **"מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?"** ('מגילה' י:)) ■

כבוד התורה", שאלו אחד ממעריציו שהצטער לראות את ראש הישיבה טורח בעצמו ורץ מכתובת לכתובת. "כבוד התורה יושג אם ילד ועוד ילד יזכה לחינוך לאמונה", ענה ראש הישיבה בפסקנות. והצהיר בתוקף; שהעוסקים ברישום ילדים לחינוך תורני עוסקים בהצלת נפשות ממש ופטורים בעת עיסוקם מתלמוד תורה ותפילה. בקיר הישיבה תלה פתק בכתב יד קדשו לאמר; **"לא תעמד על דם רעך"** ('ויקרא' יט טז) הימים הללו ימי רישום לבתי ספר, כל אחד

בכל שנה בין פסח לעצרת היה הגאון הנערץ רבי יהודה צדקה זצ"ל ראש ישיבת פורת יוסף פושט כביכול את אדרת ראש הישיבה והופך לפעיל מהשורה הראשונה ברישום הילדים לבתי ספר תורניים. היה גומא מרחקים בנסיעות מפרכות ומטפס במעלה מדרגות מדירה לדירה לדבר לשוחח ולהשפיע, להתחנן לפני הורים: **"אל תפסאוי ב'ג'ד... נגם דמו הנה נדקש"** ('בראשית' מב כב). מחובתכם כהורים להקנות לו חינוך לאמונה, זיקה למורשת, ידיעה בתורה. "ומה על

מה מסתתר מאחורי המסכה?!

מסתתר מאחריה. תקרעו את מעטה הכזב של העברה ותגלו את הריקבון שמאחריה. תחדרו מבעד לקשיי המצוה ותגלו את האור והקדושה המקננים בה". ■

מעטה חיצוני, תחפושת המסתירה מציאות שונה, פנימיות אחרת. אמרה תורה: "אל תלכו שולל אחרי החיצוניות ואל תפתו אחר התחפושת. תחדרו בעדה ותגלו מה

"ואלהי מסכה לא תעשו לכם" ('ויקרא' יט ד) פירש השרף מקוצק זצ"ל; מסכה היא

מרבינו מרן בעל 'אילת השחר' שליט"א

פצצה!

שאל הידיד היקר מאד ר' שמעון הכהן גליק שליט"א את רבינו: "לפי המבואר בשו"ע; 'דצריך לכיון לכל הפחות באבות ואם לא כיון באבות יחזור ויתפלל' ('או"ח' קא). וכתב ע"ז הרמ"א; 'דהאידינא אין חוזרין בשביל חסרון כונה, שאף בחזרה קרוב הוא שלא יכוין, א"כ למה יחזור?!' אם כן מה יעשה מי שעומד באמצע התפילה כגון בברכת 'רפאינו' ונזכר שלא כיון באבות, הרי מן הדין מחוייב לחזור ולהתפלל והאיך ימשיך?"

והשיב רבינו: "שאם עומד באמצע התפילה ונזכר שלא כיון באבות – יפסיק מלהתפלל!! שהרי כל מה שימשיך זה רק ברכות לבטלה. והרמ"א שכתב; שלא יחזור להתפלל, מיירי כשכבר גמר תפילתו, שכך הוא בדרך כלל שמי שמתחיל את התפילה מתוך חלום, כבר ממשיך בזה עד גמירא והשאלה רק אם יחזור ויתפלל? ע"ז כתב הרמ"א; שאין לו למה לחזור כיון שבלאו הכי לא יכוין". (וכן חזר ואמר חידוש זה בפני ידידינו הנאצל הרה"ג המופלג ר' יעקב לנדמן שליט"א ואמר שכן הוא להלכה).

וממשיך רבינו: "דמסתבר שאם נזכר מיד כשאוחז עדיין בברכת 'אתה גבור' ואין צריך לחזור רק את הברכה הראשונה, יראה להתאמץ ויחזור את הברכה הראשונה בכונה". ומעיד רבינו: "שפעם אחת נזדמן אצלו שלא כיון בברכה ראשונה וחזר את הברכה והצליח". ('א"ה; התבוננו נא; רבינו מעיד; ש'פעם אחת' לא כיון... והיכן אנחנו...)

ומהאי טעמא תמה: "למה אומר הרמ"א שלא יחזור ויתפלל משום דבלאו הכי לא יכוין, כי אמנם לא יוכל לכיון בכל התפילה, אבל להתאמץ לכיון בברכה אחת לא קשה כ"כ וכיון שאין מעכב רק ברכה ראשונה, נאמר לו שיחזור ויתאמץ בכונת ברכה ראשונה ואח"כ בהמשך התפילה אף אם לא יכוין אינו מעכב" וצ"ב.

מיהו; כל שלא התחיל לומר 'אתה גבור' מביא רבינו את העצה שאומרים בשם החזו"א; שיכוין במחשבתו כונת כל תיבות ברכה הראשונה ומצטרפת כונתו לברכה שיהא נחשב כאילו כוון בברכה עצמה.

והנה בספר 'נחלת אליהו' להגאון הצדיק ר' אלי' דושניצר זצ"ל

שנסתפק; אם כל התיבות שבברכה ראשונה מעכבת בהן הכונה. ומסתבר באמת שאין כולן מעכבות וכגון תיבות; 'אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב', דבעצם כבר אמר אלוקי אבותינו, רק שחוזר ומפרט ומסתמא אם לא כיון בזה אינו מעכב. וכן עוד תיבות י"ל שאין מעכבות הכונה, כמו; 'למען שמו'.

ויש ראי' שאין אמירת כל התיבות מעכב מהא דתנן; 'הי' עומד בתפילה ונזכר... לא יפסיק אלא יקצר' ('ברכות' ג ה) ומשמע שאף ברכה ראשונה בכלל וע"כ דלא מעכב כל התיבות שבברכה, א"כ ממילא פשוט שאם לא כיון בתיבות הללו, שיצא.

ומהי הכונה המעכבת? כתב המ"ב; 'דהיינו; פירוש המילות' (קא ב). ואומר רבינו: "דהיינו; הכונה הפשוטה של כל תיבה ותיבה, כגון; 'ברוך' – ברוך, 'אתה' – אתה וכן כל התיבות צריך שיבין מה אומר.

ומוסיף רבינו מש"כ הטור לפרש; 'ומביא גואל לבני בניהם - למען שמו', דהכונה היא; שאף אם תמה (נגמרה) זכות אבות, מביא גואל 'למען שמו' שהוא קיים לעולם. ואמר: "שאינו יודע אם כונה זו מעכבת או לא".

ומש"כ ב'שיח יצחק' לפרש; החילוק בין; 'עוזר ומושיע ומגן' ד'עוזר' הוא בצירוף השתדלות הנעזר. ו'מושיע' הוא בלי השתתפות כוח אחר. ו'מגן' הוא קודם בא הצרה. לא מסתבר שמעכב כונה זו ומעכב רק פשוטן של דברים; 'עוזר ומושיע ומגן'. יזכנו אבינו מלכנו לכיון תמיד בתפילה כראוי ויקבל תפילתנו באהבה וברצון.

ברוך המקום ברוך הוא, שזיכנו להיום הגדול שמכנהו רבינו: 'כנסיה גדולה' בו מתאספים עשרות ראשי הישיבות שבארץ הקודש, עם אלפי בני ישראל ובראשם רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א וגדולי ישראל שליט"א.

אשרי עין ראתה האיד שכולם נקבצו באו לך, ברגש קודש להשתתף בפעילות העצומה והניפה של קירוב אחינו בני ישראל לאביהם שבשמים.

וזכינו ב"ה כבר הרבה שנים שמתקיים הכינוס השנתי הזה ורבינו דוחף את ענין הכינוס ומייעץ לראשי האירגון הנפלאים, הלא המה הרה"ג ר' ברוך שפירא שליט"א והרה"ג ר' אליעזר סורוצקין שליט"א ועמהם שאר חברי ההנהלה היקרים שליט"א

הנושאים בעול האימפריה העצומה הזאת רבות בשנים, תחת הנהגת רבותינו גדולי הדור זצוק"ל ויבלחט"א, כאשר רואים כל הזמן האיך שבאים להתייעץ ולשאול אצל רבינו על כל צעד ושעל.

יזכינו הבורא יתברך עוד רבות בשנים שנזכה לאור רבינו מאור הדור שינהיגנו עד ביאת הגואל במהרה בימינו אמן סלה.

ואלה הדברים שנשא רבינו בכנס של לב לאחים' הלילה;

הקב"ה מסבב הכל כדי שיצא גזירת עליון

"מורי ורבותי, אתם יודעים הגמרא בסוף מכות אומרת, החשבון האיך בכל הדורות קצת קיצרו; קודם היה תרי"א מצות; "אֲנֹכִי ו"; "לא יִהְיֶה לָךְ" מפי הגבורה שמענו, מפי הקב"ה. אח"כ בא דוד והעמידן על אחת עשרה, אח"כ בא עוד נביא ישעיה ועוד נביא, בסוף כתוב; 'בא חבקוק והעמידן על אחת; "צַדִּיק בְּאֲמוֹנָתוֹ יִתְּנָה" ('חבקוק' ב ד) ('מכות' כד). אמונה צריך להיות לגמרי מאה אחוז! אנחנו רוצים להגיד מה זה אמונה, לכאורה זה דבר קל, כל יהודי מאמין?! אנחנו רוצים להבין דבר קצת מה זה אמונה, היות שעכשיו זה זמן לא כל כך פשוט..."

הרי ידוע שיש פסוק; 'רַבּוֹת מִתְּשׁוּבוֹת כָּל־בַּיִת אִישׁ וְעַצְתוֹ ה' הִיא תְקוּמָה' ('משלי' יט כא) האיך הקב"ה עושה? למשל; יוסף הצדיק, הוא אמר חלומות שהאחים הבינו מזה שהוא רוצה למלוך עליהם; "הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם מִשׁוֹל תִּמְשַׁל כִּנּוּ נְיוֹסָפוֹ עוֹד שְׂנֵא אֹתוֹ עַל חֲלֻמְתּוֹ נַעַל דְּבָרָיו" ('בראשית' לו ח). מה עשו כדי שלא יקויים החלומות, שלא יתקיים שימלוך עליהם? עשו כל מיני דברים, רצו להרוג אותו ואח"כ הקב"ה הציל אותו. רצו למכור אותו לישמעאלים והישמעאלים מכרו אותו למצרים, הרי כבר ראו האיך יהיה מלך עליהם, הוא יהיה עבד איך יהיה מלך, האיך יגיע למלוכה? והאיך יתקיים; "הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ", זה כבר בטוח.

בסוף מה היה? דוקא הקב"ה עשה בדרך זה הוא מביא את האדם, למה שהוא רוצה אפילו שום דבר לא יועיל, אדרבה; הוא בעצמו יעשה את הדבר שיהיה הדבר כמו שנגזר. כמו שרואים שעני"ז שמכרו אותו, עני"ז התגלגל שסוף כל סוף הוא נהיה מלך! אם לא היה במצרים לא היה מלך, אז

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

דוקא עי"ז גלגל הקב"ה שדוקא עי"ז שרוצים 'שלא' יהיה מלך, עי"ז כן נהיה מלך.

וככה מצינו בכל הדברים האלה שהקב"ה עושה מה שאדם חושב; **"כפות מְשֻׁבּוֹת פֶּלֶב אִישׁ וְעֵצַת ה' הִיא תְּקוּם"**.

ומצינו כמה דוגמאות מה שכתוב בגמרא, הגמרא אומרת; שהיה נכרי בסביבות יוסף מוקיר שבת והחוזים אמרו לו: "שכל הנכסים ילכו ליוסף מוקיר שבת", אז מה הוא עשה? פחד אולי באמת יקרה ככה, מכר את כל הנכסים למישהו אחר והלך וקנה בזה אבן טובה ושם את זה בתוך הכובע משובץ עם זהב, ממילא כבר ודאי שלא יהיה הנכסים ליוסף.

ומה עשה הקב"ה? באה רוח והפילה את זה ואז בלע את זה דג ובאו בערב שבת ושאלו: "מי קונה דג"? יוסף מוקיר שבת, אז עי"ז קנה יוסף את הדג ופתאום מצא בתוך הדג את האבן טוב הזה, זה מה שרצה להבריח את הנכסים, דוקא הוא עשה שיקרב, עי"ז קירב את זה שיבוא לידו וככה כל הדברים הקב"ה

עושה מה שאנשים חושבים, לא! **"עֵצַת ה' הִיא תְּקוּם"**.

הגמרא אומרת; שרצה שרב אשי יהיה הראש ישיבה ורבנן רצו לעשות את רב אחא מדיפתי להיות ראש ישיבה, אז הוא שלח זוגא דרבנן, כדי לעשות את רב אחא מדיפתי ורב אשי עיכב אותם ועיכב אותם עד שהיה עשרה ופתח ודרש, אז הוא נהיה ראש ישיבה ('ב'ב' יב:). רואים שהכל מה שרצה הקב"ה זה נהיה.

כתוב בגמרא; שלמה המלך רצה לשלוח... למחוזא דלזו כדי שלא ימות ומה עשה? עי"ז שהוא שלח אותו בדיוק שם זה המקום שצריך להיות ושם נפטר. המלאך המות שמח כתוב בגמרא ששלמה המלך עשה לו שדוקא מה שהוא רצה שלא יהיה, הקב"ה עשה שיהיה ('סוכה' נג.).

בקיצור הקב"ה עושה מה שרוצה לעשות; **"עֵצַת ה' הִיא תְּקוּם"**! יש השגחה, שמה שהקב"ה מביא, דוקא מי שחושב שלא, דוקא הוא עושה בידים שכן יהיה.

פרעה רצה שעי"ז לא יבוא הגואל,

מה הוא עשה? ציוה רצה לזרוק; **"כָּל הַפֶּן הַלֵּלֹד"** ('שמות' א כב) אפילו של מצרי, כולם! ממילא לא יהיה מושיען של ישראל. מה עשה הקב"ה? דוקא עי"ז יצא שמי גידל את משה רבינו – פרעה! עי"ז שהוא היה בים, עי"ז גלגל הקב"ה שפרעה בעצמו גידל את משה רבינו. מה שהוא עשה כל המאמצים כדי שמשה רבינו – מושיען של ישראל לא יהיה, הקב"ה עשה שפרעה עצמו גידל אותו. בתיה הביאה אותו לבית פרעה ומי גידל אותו? פרעה! א"כ רואים את דרכי הקב"ה שדוקא מה שעושים להפריע, דוקא עי"ז הוא בעצמו מביא נגד מה שהוא רוצה, כי; **"עֵצַת ה' הִיא תְּקוּם"**.

אנחנו רוצים לדעת מזה עד כמה צריך לראות אמונה בהקב"ה, זה נקרא אמונה בהקב"ה, הכל מה שהוא רוצה; **"עֵצַת ה' הִיא תְּקוּם"**.

א"כ דער אייברשטער זאל אויס העלפן, הקב"ה יעזור עכשיו גם כן כל הדברים שהקב"ה עושה כל הצרות שעברנו בגלות הכל צריך לבוא לגאולה, שהקב"ה יעזור לנו שנזכה לגאולה האמיתית במהרה בימינו אמן סלה" ■

מידת האמת ושכרה

זצ"ל מחכמי גאבס שבתוניסיה מצא בספרו 'דברי חיים' שהדברים רמוזים באופן נפלא בפסוק; **"וַיִּשְׁמְרֶתֶם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת מִשְׁפָּטַי אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֲתֶם הָעֲצָדָם נְחִי פְקָם אֲנִי ה'"** ('ויקרא' יח ה). **"אֲתֶם" אֹתוֹת וּמוֹת;** אמת. ע"י שישמור על האמת יזכה לשמור את החוקים והמשפטים וגם; **"נְחִי פְקָם"**, יזכה לחיים ארוכים וטובים. ■

לעולם". הסכים. לערב באו בני הכנופיה לקראו לבוא עימם לשוד ולגנבה. נענה להם. **וְאִז חֶשֶׁב;** וכשישאלוני היכן הייתי ואם נטלתי חלק בפריצה מה אומר? הן לא אשקר?! נמנע ולא הלך. החרימוהו ונידוהו מחבורתם וכך נמנע מעוד ועונות, סוף דבר שב לדרך הישר אל ורק עקב שמירתו על מידת האמת. **הג"ר רפאל חיים דמרי**

מעשה שהובא בספר 'פני דוד' למרן החיד"א זצ"ל; אדם בא לפני הרב והודה על רוב חטאיו ופשעיו. העמיק שאולה והתבוסס בתהום וקשה הדרך חזרה, **אך נפשו בשאלתו:** "יתן לו הרב תיקון אחד. דבר אחד מוכן הוא לקבל על עצמו. אחד ותו לא". **אמר לו הרב:** "ניחא, זה תיקונך; קבל על עצמך שלא לשקר

יקירי ירושלים

ה'חפץ חיים' זצ"ל. **וה'חפץ חיים' התחיל לדבר ולהעלות זכרונות;** איך היתם בגיל צעיר ולמד לבדו בכרך הגדול וברח מפני המשכילים שביקשו לצודו ברשתם ורעב ללחם... איך נשא נערה גדולה ממנו בשנים כדי לרצות את אביו החורג ואיך לא עמד החותן בהתחייבויותיו. איך סבל מחסור ולמד תורה מתוך הדחק ואיך הכל עובר, בר חלוף, סוף הערפילים להתפזר וסוף האור להפציע... **כך ישב ה'חפץ חיים' משך שעות בליל יוה"כ הקדוש כשמטרתו אחת;** להיות לחברה לבחור הבודד ולחזקו בשעתו הקשה ולעודד ולהפיח בו בטחון. (הרב שלום מאיר וולך שליט"א) ■

בלא חברה... כל ימות השנה השכיח מצבו מלבו בהתעמקו בתלמודו וקיים **בעצמו:** **"לֹאֲלֵי תוֹרַתְךָ שְׂעָשְׂעִי אֶז אֲבֻדְתִּי בְּעֵנְיִי"** ('תהלים' קיט צב) אבל הימים הנוראים ימי חשבון נפש הם וחשבון הנפש כה מדכדך... **בראש השנה מצווים אנו:** **"אֲכַלְוּ מִשְׁמָנִים וְשָׂתוּ מִמַּתְקִים... וְאֵל תַּעֲצְבוּ כִּי תִדְוֶת ה' הִיא מְעַזְבֶּנְכֶם"** ('נחמיה' ה י) והעצב אינו סימן טוב, אבל ביום הכיפורים יום צום ועינוי הוא וכשהכל סיימו תפילת הליל הקדוש ופרשו לחדריהם נותר הבחור בבית המדרש החשוך עם עולמו החשוך ולפתע, חש שאינו לבדו ומישהו התייצב לצידו... **שמע את הקול ונחרד;** היה זה הכהן הגדול רבנו

בפרשתנו קוראים על עבודת הכה"ג ביוה"כ, עבודה גבוהה ומרוממת שהעלתה את הרואים לגבהים נאצלים ולמורא גדול של גילוי שכינה. והנה בעיצומה של עבודת המקדש היה הכה"ג משלח את השעיר לעזאזל ביד איש עיתי. **ושנינו:** **'מִיִּקְרִי יְרוּשָׁלַיִם הִיוּ מְלוֹיִן אוֹתוֹ'** ('יומא' ו ד). יקיר וגדול הוא האדם המוכן להקריב מהתעלותו הרוחנית למעשה של חסד ללוות אדם בודד, להרגעתו ולהנעים את זמנו. בישיבת ראדין היה בחור מבוגר. בצעירותו חלה והחלים אבל סימני המחלה היו ניכרים בו והתקשה למצוא את זיוגו. שנה אחר שנה חלפה, מחזור אחר מחזור ועד אחר ועד נישא והוא נשאר בודד